

Bula EXPONI NOBIS 1536

Paulus Episcopus
 Servus servorum Dei
 Ad perpetuam rei memoriam

Biskup Pavel III.
 Služebník služebníků Božích
 Pro trvalou připomínku

1. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii vicarius modernus et fratres Ordinis minorum capuccinorum nuncupatorum, quod, postquam felicis recordationis Clementi papae Septimo, praedecessori nostro, pro parte nonnullorum tunc expressorum fratrum Ordinis minorum, expositum fuerat, se desiderare pro animarum suarum salute ac Dei gloria eremiticam vitam ducere, et quantum humana patiebatur fragilitas, Regulam beati Francisci observare, dilectus filius magister provincialis provinciae Marchiae Anconitanae Ordinis minorum conventualium nuncupatorum, ad romanam curiam accedendi et ab ipso Clemente praedecessore ac Sede Apostolica, quaecumque ad animarum suarum salutem ac Dei gloriam petendi et impetrandi licentiam eis concesserat,

ac bonae memoriae Andreas tituli Sanctae Priscae dum viveret, presbyter cardinalis et dicti Ordinis protector, tunc in humanis agens, eis, ut similem impetrationem facerent: ita tamen quod unum ex eorum consortio, omnium ipsorum nomine, magistro provinciali seu capitulo provinciae dictorum fratrum conventualium nuncupatorum, in qua habitarent, singulis annis in signum subiectionis praesentare tenerentur; et ipse magister, si sibi videretur, semel in anno, et non ultra, eos visitare et si ipsos inveniret Regulam praedictam non observare, ad eam plenius observandam eos monere ac debitis modis compellere posset.

2. Praeter id autem, nec eos de loco ad locum transferre, nec aliquid aliud eis iniungere, aut ab eis exigere valeret, sed

1. Nedávno nás, milovaní synové, současní vikář a bratři Řádu Menších, tzv. kapucínů, zprostředkovaně informovali o tom, že když se na našeho předchůdce blažené paměti papeže Klementa obrátili někteří bratři, z Řádu Menších bratří, s žádostí, že pro spásu své duše a pro slávu Boží, touží, vést poustevnický život a nakolik to umožní lidská křehkost zachovávat Řeholi blaženého Františka, milovaný syn provinční magistr Řádu Menších, tzv. konventuálů, z Provincie Marky Ankonské, jim dovolil obrátit se na římskou kuri, a požádat našeho předchůdce Klement a Apoštolský stolec o jakékoli dovolení pro spásu své duše a pro slávu Boží;

a Ondřej kardinál kněz od sv. Prisky, ctěné památky, tehdejší Ochránce Řádu, jim dovolil předložit takovou prosbu za podmínky, že budou povinni, na znamení své podřízenosti, vyslat každoročně jednoho zástupce k magistru provinciáloví oblasti, kde žijí, nebo na provinční kapitulu, a že příslušný provinční magistr, pokud to bude považovat za vhodné, provede u nich jednou ročně, ne však častěji, vizitaci. A pokud by shledal, že nezachovávají Řeholi, napomene je, a potřebným způsobem je pobídne, aby ji zachovávali dokonaleji.

2. Kromě toho je však zmíněný magistr nebude moci přemísťovat z místa na místo, ani jim něco ukládat, nebo od nich

potius eos tueri et defendere conaretur, ut in pace possent Altissimo famulari, prout in protectoris et magistri provincialis praedictorum patentibus litteris desuper confectis plenius dicebatur contineri.

3. Idem Clemens praedecessor litteras praedictas et in eis contenta quaecumque, pro expressis habens, ipsorum fratrum in ea parte supplicationibus inclinatus, eis, ut secundum Regulam praedictam vitam eremiticam ducere, et habitum cum caputio quadrato gestare, necnon omnes tam clericos saeculares et presbyteros quam laicos ad eorum consortium recipere, ac tam ipsi, quam alii sic recipiendi, barbam deferre, et ad eremitoria seu loca alia quaecumque cum consensu dominorum eorundem locorum se conferre et in eis habitare, vitamque austeram et eremiticam inibi agere et in quibuscumque locis mendicare, necnon omnibus et singulis privilegiis, indultis et gratiis Ordini fratrum minorum praedictorum ac eremo camaldulensi beati Romualdi illiusque eremitis, in genere vel in specie, eatenus concessis et in posterum concedendis aequae principaliter uti, potiri et gaudere libere et licite valerent, per suas tam sub plumbo quam in forma brevis litteras facultatem concessit, prout in ipsis plenius continetur.

4. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, litterarum praedictarum vigore, nonnulli clerici saeculares et regulares ac laici, ab ipsis fratribus, ut praefertur, nominatis, vel uno ex eis ac ab aliis de ipsorum commissione recepti, congregationem fratrum Ordinis minorum capuccinorum nuncupatorum constituerint, ipsique fratres cupiant litteras praedictas, quoad infrascripta, confirmari et extendi; et propterea nobis humiliter supplicari fecerint, ut huiusmodi eorum votis annuere de benignitate apostolica dignaremur.

požadovat. Ale spíše by je měl chránit a obhajovat, aby se mohli věnovat pokojné službě Nejvyššímu, jak je šířeji upřesněno v příslušných listech kardinála Ochránce a magistra provinciála.¹

3. Tentýž již zmíněný Klement, když shledal, že jak zmíněné listy, tak i jejich obsah je příznivý k žádostem oněch bratří v této věci, udělil jim svými listy, a to jak ve formě »buly«, tak i ve formě »breve«, dovození, jak je v nich velmi jasně vyjádřeno, aby vedli poustevnícký život podle zmíněné Řehole, oblékali hábit se čtvercovou kapucí, přijímali do svého společenství jak diecézní kleriky a kněze, tak i laiky, nosili plnovous, jak oni sami, tak i, které přijmou do společenství, aby s povolením vlastníků příslušných míst žili v ústraní v poustevnách nebo na jakémkoli jiném místě, a vedli tam strohý a poustevnícký život, aby směli žebrat na kterémkoli místě, aby vlastnili a užívali zásadně stejným způsobem svobodně a dovoleně všechny jednotlivé výsady, indulty a milosti, udělené až dosud nebo udělené v budoucnosti, obecně i v úzkém smyslu, zmíněnému Řádu Menších bratří a poustevně kamaldulů blaženého Romualda a jejím poustevníkům.

4. A protože, jak již dodával zmíněný doklad, zmínění bratří s odvoláním na tyto listy, nebo jeden z nich na základě pověření od druhých, přijali některé diecézní kleriky i řeholníky a také laiky, a tak uvedli do života kongregaci Menších bratří, nazývaných kapucini, a nyní touží, aby tyto listy byly potvrzeny a rozšířeny. Proto nám zprostředkovaně předložili tuto pokornou prosbu, a my v apoštolské blahosklonnosti, jsme se rozhodli jim vyhovět.

Není také zmiňována případná spoluúčast generálního nebo provinčního vikáře na řešení podobných problémů, i když jistě měli delegovaně tutéž pravomoc také, a dá se předpokládat, že museli být dodatečně o záležitosti informováni. Tehdy se ale cestovalo především pěšky, a dostatečně rychlé komunikační prostředky ještě chyběly, a navíc pravomoc kapucínských představených byla jen subdelegovaná od generálního magistra konventuálů, a tudíž nemělo smysl je svolávat.

Co by však určitě nemělo uniknout pozornosti, je fakt, že tento dokument poprvé zmiňuje kapucíny pod jejich dnešním latinským názvem »**Capuccini**«. Předchozí dokumenty »*Pastoralis officii cura*« (duben 1534), »*Dudum postquam*« (srpen 1535), »*Cum sicut nobis*« (duben 1536), ještě uváděly název »**Capuciati**«, ačkoli už v breve »*Nuper accepto*« (leden 1535) se objevuje pravopisně jen mírně odlišný tvar »**Capuccini**«. »*In Suprema*« (listopad 1532) uvádí »**fratres de Capucio**«, a zakládací bula »*Religionis ze-lus*« (1528) ještě o žádném Řádu nemluví, a tudíž ho ani nepojmenovává a bula o výsadách poustevníků »*Inter Multiplices*« (září 1529) ještě považuje kapucínská místa (*loca*) za součást Řádu kamaldulů, a tudíž je rovněž nepojmenovává.

V bule »*Exponi nobis*« (srpen 1536) se naproti tomu zdá, že papežská kancelář už měla před sebou text nových Konstitucí ze září 1536 (patrně však sepsaných již při prvním zasedání gen. kapituly v listopadu 1535), neboť je tu poprvé uváděna také celá struktura Řádu, totiž generální vikář a definitoři, provinční vikáři a definitoři, kustodové, diskréti a kvardiáni.

Za zmínku ale stojí také tiše se objevivší změna v názvosloví struktury rodiny konventuálů. Neslyšíme tu již o »*generálním vikáři*« – tento titul byl nyní přenesen na nejvyššího představeného kapucínů -, nýbrž o »*generálním magistrovi*«, zatímco pouze v čele observantů stojí »*generální ministr*«, chápaný však jako generální představený »celého Řádu« složeného z observantů, konventuálů a kapucínů.

Nově se také objevují převzaté předpisy o způsobu volby generálního vikáře a provinčního vikáře v případě jejich úmrtí, odvolání, nebo jiného uprázdnění úřadu. V té době papež samozřejmě ještě nemohl tušit, že roku 1542 generální vikář Bernardin Occhino rezignuje na svůj úřad a odpadne ke kalvinismu. Už tu ale byla zkušenost s odstoupením generálního vikáře Matouše z Bascia a se spory o vedení Řádu s Ludvíkem z Fossombrone.

POZNÁMKY K BULE EXPONI NOBIS

Tato bula sice není nijak zvlášť převratná co do obsahu, protože vlastně jen shrnuje a rozvíjí látku několika předchozích dokumentů, je však důležitá co do formy, protože se jedná o »bulu«, a tedy o významnější typ dokumentu, opatřený olovenou pečetí, který ani u Apoštolského stolce té doby rozhodně nevznikal každý den a co do významu je plně srovnatelný se zakládací bulou »*Religionis zelus*«.

Po věcné stránce tato bula navazuje především na breve »*Cum sicut nobis*«, které jsme měli možnost poznat ve ZP 2015/08-09 (s. 213-215) jako dokument, kterým se přenáší vedení Kongregace kapucínů z jejího Zakladatele Ludvíka z Fossombrone na demokraticky volené generální vikáře.

Bula »*Exponi nobis*« však jde ještě o krok dále. Přenáší nejen vedení Kongregace, ale přímo i celý obsah zakládací buly »*Religionis zelus*« a všechny její výsady a dovození z osoby Zakladatele na Kongregaci jako takovou.

Ani zde však bula nekončí. Velmi nenápadně pozvedá i status samotné Kongregace tím, že ji postaví naroveň »*rodině*« konventuálů, prostřednictvím citací z buly »*Circa regularis observantiae professores*«, kterou Pius

II. v roce 1464 vydal jako prováděcí směrnici pro praktickou úpravu vztahů mezi observanty a konventuály.

V souladu s bulou »*Religionis zelus*« je zopakována směrnice o právu vizitace kapucínských klášterů ze strany konventuálů. Jenže zatímco tam se ještě mluvilo jen o provinciálovi provincie konventuálů, na jejímž území budou bratři žít, zde už se rovnou mluví o »*generálním magistrovi*« rodiny konventuálů.

Ten však, jak je zopakováno a zdůrazněno, nemá právo bratry překládat z místa na místo, anebo se nějak vměšovat do jejich vnitřních záležitostí. Pouze je má pobízet k větší horlivosti v řeholním životě, a ani v případě, že by shledal nějaké vážné problémy, nemůže rozhodovat samostatně, ale vždy po poradě a se souhlasem příslušných představených samostatně existující a řízené větve kapucínů. Zvoleného vikáře má potvrzovat do tří dnů.

V případě procedury odvolání generálního vikáře jsou to provinční vikáři a v případě vážného provinění některého z bratrů, jsou to »*zdraví*«, neboli nezkaženě žijící, bratři dotyčného kláštera.

Kupodivu se tu nezmiňuje možnost odvolání provinčního vikáře (tj. provinciála), ačkoli v té době již tato funkce existovala.

5. Nos attendentes uberes fructus, quos Ordo ipse minorum in agro militantis Ecclesiae hactenus produxit, et in posterum producturum spe firma speramus,

ac dignum censentes ut circa ea, quae ipsius Ordinis incrementum concernunt, benignos favores impendamus, huiusmodi supplicationibus inclinati, litteras Clementis praedecessoris huiusmodi, quarum tenore praesentibus haberi volumus pro expressis, auctoritate apostolica, ex certa nostra scientia, per praesentes approbantes et confirmantes, illas dilecto filio moderno et pro tempore existenti vicario generali congregationis capuccinorum huiusmodi ac ipsius congregationis fratribus, perinde ac si illae eisdem congregationi et fratribus directae fuissent, quoad omnia et singula, in ipsis litteris contenta, suffragari debere decernimus.

6. Et nihilominus auctoritate et scientia similibus, per eisdem praesentes statuimus et ordinamus, quod deinceps vicarius generalis ipsorum fratrum capuccinorum circa finem triennii, ex quo ad officium vicariatus huiusmodi electus fuerit, vel etiam prius aut posterius, iuxta praefatae Regulae tenorem ac ipsorum fratrum laudabiles constitutiones, vicarios, discretos et custodes vocem congregationis habentes, quarumlibet provinciarum et custodiarum sibi subiectarum, in loco per ipsum vicarium generalem deputando, ad capitulum convocare possit: quorum si qui legitimo impedimento detenti, ipsi capitulo interesse non potuerint, per nuntios ab eis deputatos, vel suppletis votis eorum, iuxta ipsorum consuetudinem, praesentia suppleatur.

7. Qui sic congregati omnia et singula, quae alii fratres dicti Ordinis in eorum generali capitulo de iure vel consuetudine et ex privilegiis possint, faciendi, ordinandi et disponendi, et potissime eligendi unum religiosum eiusdem Ordinis

5. Při uvážení hojných plodů, které tento Řád Menších bratrů přinesl až do této chvíle do Církve bojující, doufáme, že je bude přinášet i v budoucnosti.

Považujeme proto za vhodné, prokázat svou blahosklonnou přízeň tomu, co přispívá k růstu tohoto Řádu, příznivě pohlédneme na tyto předložené prosby, a proto schvalujeme a potvrzujeme apoštolskou autoritou i s poučenou jistotou, listy našeho předchůdce papeže Klementa, jejich obsah chceme, aby se považoval za nově udělený milovanému synu v současnosti určenému za generálního vikáře kongregace kapucínů, i bratřím téže kongregace; a nařizuje, aby se na jejich obsah v celku i v jednotlivých částech, pohlíželo, jako by byly určeny téže kongregaci a zmíněným bratřím.

6. Tímto současným listem dále nařizujeme a určujeme, toutéž autoritou a s tímtež vědomím, že v budoucnosti generální vikář výše uvedených bratrů kapucínů na konci tříletí, na které byl zvolen do úřadu vikáře, nebo i dříve či později, podle směrnic Řehole, a chvályhodných Konstitucí² týchž bratrů, má svolat na kapitolu vikáře, diskréty, a kustody z každé jemu podřízené provincie a kustodie, kteří mají hlas v kongregaci, na místo, které určí sám generální vikář. A pokud by některým z nich bránila zákonná překážka v příchodu na kapitolu, může je nahradit jimi určený mluvčí, nebo může být jeho hlas zastoupen podle jejich zvyklostí.

7. Ti, když se tak shromáždí, mohou rozhodovat o všech jednotlivých záležitostech, o nichž jsou oprávněni rozhodovat na generální kapitule i jiní bratři zmíněného Řádu na základě obecného či zvykového práva, nebo na základě výsady: mohou jednat, na-

ac congregationis in eorum similem vicarium generalem facultatem habeant; et ipsius vicarii electionem, si a maiori parte eligentium celebretur, quamprimum commode fieri poterit, generali magistro dicatorum fratrum conventualium nuncupatorum, sicut hactenus servatum fuit, donec aliud desuper ordinatum a Sede Apostolica fuerit, praesentent seu praesentari faciant.

8. Ipseque generalis magister, intra tri-duum a praesentatione sibi facta, ipsum electum vicarium confirmare teneatur, concedendo ei et committendo plenarie vices suas, tribuendo videlicet liberam potestatem et auctoritatem, ac omnimodam facultatem suam super omnes et singulos fratres eiusdem Ordinis capucinos nuncupatos, etiam si alio quovis nomine nuncupentur, tam in capitibus quam in membris, publice et privatim visitandi, congregationes in provinciis et custodiis omnibus eis subiectis, sive pro electione vicariorum, discretorum, custodum et guardianorum, sive pro aliis utilibus negotiis faciendi seu fieri faciendi, nova loca, conventus seu eremitoria recipiendi, fratres subditos corrigendi et puniendi, excommunicandi et absolvendi, incarcerandi et a carceribus liberandi; contradictores et rebelles per censuras ecclesiasticas et alia iuris et dicti Ordinis remedia, etiam per invocationem brachii saecularis vel ecclesiastici, si opus fuerit, compescendi; ac generaliter specialiterque omnia et singula circa fratres, conventus, domos, loca et eremitoria huiusmodi faciendi, exercendi et disponendi, ordinandi, administrandi et statuendi, quae generalis magister dicti Ordinis circa fratres, conventus, domos, loca et eremitoria fratrum conventualium nuncupatorum facere posset, si

řizovat a uspořádat, a mají především právo zvolit jednoho řeholníka z téhož Řádu a kongregace za pravého generálního vikáře, a předložit, sami, nebo prostřednictvím jiných, jak nejdříve je to možné, volbu tohoto vikáře, pokud bylo dosaženo shody většiny volitelů, generálnímu magistrovi výše zmíněných bratrů, zvaných konventuálové,³ jak bylo zvykem činit až doposud, a do té doby, dokud Apoštolský stolec nenařídí v té záležitosti něco jiného.

8. Zmíněný generální magistr je povinen potvrdit zvoleného vikáře do tří dnů od chvíle, kdy obdrží podání. Udělí mu a svěří mu plnou a vlastní zástupnou moc, tj. udělí mu plnou a svobodnou pravomoc a každé své oprávnění nade všemi i jednotlivými bratry téhož Řádu, zvaného kapucíni, a to i tehdy, když by se nazývali jinak, jak nad představenými, tak i nad podřízenými; právo vizitovat je veřejně i soukromě; slavit a nechávat slavit kongregy v jemu podřízených provinciích a kustodiích, jak za účelem volby vikářů, diskretů, kustodů a kvardiánů, tak i kvůli jiným užitečným záležitostem; přijímat nová místa, konventy a poustevny; napravovat a trestat, vyobcovávat a rozhřešovat, uvězňovat a propouštět z vězení podřízené bratry; krotit odpůrce a vzbouřence prostřednictvím církevních trestů a jiných prostředků jak obecného práva, tak i práva zmíněného Řádu, a bude-li to nutné, i za asistence světské nebo církevní moci; a také v záležitostech celku i jednotlivců činit, vykonávat, dávat směrnice, nařizovat, spravovat, a uskutečňovat všechno to, ohledně bratrů i klášterů, domů, míst a podobných poustevn, co by mohl dělat generální magistr zmíněného Řádu, pokud by osobně vizitoval bratry, kláštery, domy, místa a poustevny tzv. bratrů konventuálů, nebo pokud by byl přítom-

16. Volumus autem, quod praesentium transumptis, manu publici notarii subscriptis, et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiastica constitutae, seu canonici alicuius cathedralis ecclesiae munitis, eadem fides in iudicio, et extra, adhibeatur, quae praesentibus adhibetur, si essent exhibitae vel ostensae.

17. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae approbationis, confirmationis, statuti, ordinationis, inhibitionis, declarationis, mandati, voluntatis et decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si qui autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae apud S. Marcum, anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo trigesimo sexto, octavo Kalend. septembris, pontificatus nostri anno secundo.

16. Přejeme si také, aby opisům tohoto listu, pokud budou podepsány rukou veřejného notáře a opatřené pečeti nějakého církevního hodnostáře, nebo kanovníka jakékoli katedrály, byla přiznávána tatáž hodnověrnost, jak u soudu, tak i mimo něj, jaká by se přiznávala tomuto listu, když by byl předložen.

17. Nikdo z lidí ať se neodvažuje porušit toto naše schválení, potvrzení, předpis, směrnici, zákaz, prohlášení, příkaz, úmysl a rozhodnutí, nebo se jemu protivit v troufalé opovržlivosti.

Pokud by se toho někdo odvážil, ať je mu známo, že upadá do hněvu všemohoucího Boha a blažených apoštolů Petra a Pavla.

Dáno v Římě u sv. Marka, v roce 1536 od Vtělení Páně, dne 25. srpna, v druhém roce našeho pontifikátu.

Prameny: Arch. gen. OFM Cap., sekce QA 221, č. 260, ověřený opis ze dne 22. října 1537. Srov. CARGNONI C. - GASTALDI R.: *I frati cappuccini. Documenti e testimonianze del primo secolo*. sv. I., Perugia: Edizioni Frate Indovino, 1988. s. 80-93. BOVERIUS, Z. [Zaccaria Boverio da Saluzzo]: *Annales, sive Sacrae Historiae Ordinis Minorum Capucinatorum Sancti Francisci*, sv. I, Lyon 1632, s. 221-225; WADDING, L.: *Annales Minorum*, sv. XVI, s. 471-475 (408-411); WICKART, M. [Michael von Zug], *Bullarium Ordinis FF. Minorum S.P. Francisci Capucinatorum*, Roma 1740, s. 18-20; *Bullarium Romanum* (turínské vydání), sv. VI, s. 229-235.

Poznámky:

1. Tj. kard. Andrea della Valle a konventuál Ludovico Santoni ze San Leo, viz bula *Religionis zelus*.
2. Srov. *Konst.* 1536, č. 103 (srov. č. 316); *Řeh* 8,4 (FF, č. 96).
3. Srov. *Konst.* 1536, č. 10 (srov. č. 160).
4. Všechny tyto fakulty byly převzaty, téměř doslovně, z buly *Ut sacra*, kterou Evžen IV. udělil observantům dne 12. ledna a 23. července 1446. Srov. *Bull. Franc.*, sv. I, č. 497-500 (č. 1007).
5. Srov. *Konst.* 1536, č. 105 (srov. č. 339).
6. Jedná se o bulu *Circa regularis observantiae professores*, kterou Pius II dne 12. ledna 1464 vydal pro observanty. Srov. *Bull. Franc.* II, č. 618-619 (č. 1193).

ta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se vel alium seu alios, praesentes litteras, ac in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, ac quoties pro parte vicariorum et fratrum capuccinorum praedictorum, sive alicuius eorum, fuerint desuper requisiti, solemniter publicantes, eisque in premissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra praesentes litteras et in eis contenta huiusmodi firmiter observari, ac singulos, quos praesentes concernunt, illis pacifice gaudere.

Non permittentes eos desuper per quoscumque contra praesentium tenorem quomodolibet molestari, inquietari seu perturbari.

Contradictores quoslibet et rebelles per censuram ecclesiasticam et alia opportuna iuris remedia appellatione postposita, compescendo ac censuras et poenas ipsa iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

15. Non obstantibus praemissis ac recolendae memoriae Bonifacii Papae VIII similiter praedecessoris nostri de una et concilii generalis de duabus dietis, ac aliis apostolicis constitutionibus; necnon quibusvis privilegiis et indultis apostolicis sub quibusvis tenoribus et formis ac cum quibusvis clausulis et decretis, quae adversus praemissa nullatenus suffragari volumus, ceterisque contrariis quibuscumque: aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

novým v církevní důstojnosti, aby dva, nebo jeden z nich, osobně, nebo prostřednictvím jiných, tam, kde to bude třeba, a pokaždé, když je o to požádají zmínění vikáři a bratři kapucíni, nebo někdo z nich, ať slavnostní formou uveřejní tento list a jeho obsah, a ať jsou sami nápomocni v tom, co je řečeno výše, a z našeho pověření ať pevně dohlédnou, že tento list a jeho obsah bude zachováván, a že jednotlivci, jimž je určen, jej mohou pokojně užívat.

Ať dále nedovolí, aby (kapucíni) byli obtěžováni, zneklidňováni a kýmkoliv napadáni v rozporu s obsahem tohoto listu.

Ať činí nátlak na protivníky všeho druhu a vzbouřence, prostřednictvím církevních trestů a jiných vhodných právních prostředků, bez možnosti odvolání. Mohou také při opakování přitěžovat kárná opatření a tresty, a bude-li to nutné, mohou zasáhnout i za asistence světské moci.

15. Na překážku uvedenému není dekret našeho předchůdce Bonifáce VIII., ani dva dekrety vydané na všeobecném koncilu,* ani jiné apoštolské konstituce, ani výsady jakéhokoli druhu, apoštolské indulty jakéhokoli znění nebo formy, a s jakýmkoli dovětkem nebo ustanovením. Přejeme si, aby nijak nenarušovaly to, co bylo řečeno výše; v rozporu není ani jakékoli jiná protikladné ustanovení, včetně případného indultu uděleného někomu Apoštolským stolcem, ať už komunitě, nebo jednotlivci, který by stanovoval, že zmíněné osoby nemohou upadnout do interdiktu, či být suspendované nebo exkomunikované prostřednictvím apoštolského listu, který by plně a výslovně nezmiňoval, slovo za slovem, takový indult.

personaliter adesset, vel interesset. Ac easdem auctoritatem, potestatem, gratias et facultates per ipsum magistrum generalem eidem vicario generali concessas, vel earum partem, aliis fratribus, quos ad haec iudicaverit idoneos, committendi et concedendi; necnon per ipsos praedicti vicarii commissarios committi et concedi faciendi.

Et triduo elapso et electo non confirmato, idem electus pro confirmato Sedis Apostolicae auctoritate, cum plenaria potestate huiusmodi, usque ad successoris electionem habeatur, et intra hoc tempus, officio suo sine scitu omnium vicariorum et discretorum provincialium, aut maioris partis eorumdem, renunciare nequeat. Possit tamen convocare omnes vicarios et discretos sibi subiectos infra tempus officii sui in loco per ipsum deputando, quoties sibi opus visum fuerit.

9. Si vero generalis vicarius infra sui officii tempus ex hac luce migraverit, seu alias ab officio amotus fuerit, vicarius, in cuius provincia mori vel amoveri contigerit, nuntiet, quam citius poterit, omnibus definitoribus capituli generalis immediate praecedentis et omnibus vicariis provincialibus, et de consilio atque consensu duorum vicariorum proximorum determinet locum et tempus, nisi fuissent per generale capitulum vel per praedictum vicarium ante obitum ipsius et amotionem deputata, et convocet, qui fuerint evocandi, pro successoris vicarii electione celebranda; quo vacationis tempore, auctoritate Sedi praedictae exerceat officium vicariatus huiusmodi primus definitorum praedictorum, vel, ipso deficiente, secundus, et sic de aliis successive cum plenaria potestate praemissa.

10. Et hoc idem censeatur de vicariis provincialibus, cum eos mori vel amoveri contigerit, ac provincias regi et gubernari per primum et alios definitores suc-

men a osobně zasahoval. Má také právo subdelegovat a udílet jiným bratřím, které k tomu bude považovat za vhodné, tytéž pravomoci, práva, milosti a fakulty, v celistvosti, nebo částečně, udělené generálním magistrům samému generálnímu vikáři; a určovat, že takové fakulty budou subdelegovány a udíleny komisáři zmíněného vikáře.

Pokud po uplynutí třech dní nedorazí potvrzení volby, je kandidát považován za potvrzeného autoritou Apoštolského stolce, včetně plné moci, až do zvolení jeho nástupce; a během této doby nemůže resignovat na svůj úřad, aniž by o tom věděli všichni vikáři a provinční diskréti, nebo alespoň většina z nich. Může však během trvání svého mandátu svolat všechny sobě podřízené vikáře a diskréty na místo, které určí, kdykoli to bude považovat za vhodné.⁴

9. Pokud by se stalo, že generální vikář odejde z světla časnosti během doby svého úřadu, nebo bude z úřadu odvolán, vikář v jehož provincii zemře, nebo bude odvolán, ať o tom dá co nejrychleji zprávu všem definitorům, zvoleným na bezprostředně předcházející generální kapitule a všem provinčním vikářům, a po poradě a se souhlasem dvou nejbližších provinčních vikářů, ať stanoví místo a čas, pokud je již předtím neurčila generální kapitula, nebo sám vikář před svou smrtí, a ať svolá všechny, kdo mají být svoláni, aby se přistoupilo k volbě nástupce. Během uprázdnění úřadu ať z pověření Apoštolského stolce vykonává tuto funkci první z předešlých definitorů, a pokud by chyběl, tak druhý, a tak dále i ostatní v plnosti výše uvedené pravomoci.⁵

10. Totéž platí i pro provinční vikáře, pokud se stane, že zemřou, nebo budou odvoláni z úřadu. Provincie ať pak řídí první definator, nebo další dle pořadí

* viz Bonifác VIII., *Tenorem cuiusdam constitutionis*, Roma, 5.5.1298, *Bullarium Franciscanum*, sv. IV, Roma 1768, s. 476-477, č. CLII; IV. Lateránský koncil, 1215, konstituce č. 13, *Ne nimia religionum*; II. Lyonský koncil, 1274, konst. č. 23, *Religionum diversitatem*.

cessive capituli provincialis immediate praecedentis, prout supra de vicario generali statutum exstitit, salva semper et reservata praedicti vicarii generalis, ut praemittitur, potestate.

11. Generalis vero tam magister praedictus, quam minister Ordinis minorum huiusmodi, aut quisquam ministrorum seu magistrorum provincialium seu aliorum fratrum dicti Ordinis tam conventualium quam de familia, sive de Observantia nuncupatorum, donec aliter per Sedem praedictam ordinatum fuerit, praedicto vicario generali, seu ceteris vicariis, vel cuiquam fratri eiusdem congregationis de capuccinis nuncupatae molestiam seu impedimentum aliquod inferre non audeat, nec praesumat, sub poena excommunicationis latae sententiae, privationis officii omniumque actuum legitimorum.

Nisi quod praefatus magister generalis, donec aliter per ipsam Sedem ordinatum fuerit, per se dumtaxat personaliter visitare et corrigere possit et valeat praedictum vicarium generalem, seu fratres, domum, locum, et eremitorium eorumdem fratrum capuccinorum nuncupatorum, pie, benigne et caritative ad meliorem frugem provocando.

Et si quemquam, quod absit, repererit criminosum, ipsum vicarium de consilio et assensu maioris partis vicariorum praemissorum, ceteros vero de consilio et assensu maioris et sanioris partis fratrum domus, eremitorii, loci vel conventus visitorum, in eodem loco et non extra, corrigere valeat et punire, paenitentiarum et emendare, secundum quod delicti qualitas exegerit faciendum.

De regiminie vero ac cura praedictorum fratrum capuccinorum nuncupatorum, se aliter non intromittat.

volby na bezprostředně předcházející kapitule, jak to bylo řečeno výše o generálním vikáři, s výjimkou výše uvedené plné moci, která je vyhrazena generálnímu vikáři.

11. Jak výše uvedený magister, tak ani generální ministr Řádu Menších bratří, ani kterýkoli jiný z provinčních ministrů či magistrů, nebo jiných bratří tohoto Řádu, ať už z tzv. konventuálů, jakožto z »rodiny«, nebo tzv. observantů, ať se neodvažují ani neopovažují je obtěžovat, nebo jim klást překážky, dokud Apoštolský stolec nerozhodne jinak, ať už výše uvedenému generálnímu vikáři nebo ostatním vikářům, nebo kterémukoli bratrovi z kongregace tzv. kapucínů, a to pod hrozbou trestu exkomunikace nastupující bez vyhlášení, zbavení úřadu a všech zákonných aktů.

Výše uvedený generální magister, dokud Apoštolský stolec nerozhodne jinak, může osobně vizitovat a napravovat pouze výše uvedeného generálního vikáře, bratry, dům, místo, poustevnu týchž bratří, zvaných kapucíni, které milosrdně, dobrotivě a s láskou bude pobízet k větší svatosti života.

A pokud by našel nějakého provinilce, což kéž se nestává, může takto napravovat, trestat, ukládat pokání a zadostiučnění podle povahy přečinu: pokud by se jednalo o generálního vikáře, pak po poradě a se souhlasem provinčních vikářů; pokud by se jednalo o ostatní bratry, pak po poradě a souhlasu nejpočetnější a nejzdravější části bratří z vizitovaného domu, poustevny, místa nebo kláštera, a to mezi nimi, a ne vně.

Do řízení a správy uvedených bratří, zvaných kapucíni, kromě výše uvedeného, ať se nevměšuje.

12. Districtius inhibentes quibuscumque personis, cuiuscumque conditionis exsistant, sub excommunicationis latae sententiae poena, eo ipso incurrenda, ne habitum per eos deferri solitum, nisi sub praefati vicarii generalis pro tempore existentis, oboedientia et cura permanent, gestare quoquo modo praesumant.

13. Insuper vestigiis pie memoriae Pii papae Secundi etiam praedecessoris nostri, in hac parte inhaerendo, qui alias ex certis causis, auctoritate apostolica, ex certa scientia in favorem familiae de Observantia interpretatus est et declaravit quod, cum Apostolica Sedes generalem totius Ordinis minorum, ministrum generalem et provinciales vicarios ministrorum loco, certis, piis ac sanctis respectibus esse voluisset ac decrevisset, vicarii ipsi, qui illis praesent, et quibus ipsi ex debito eorum professionis oboediebant, veri et indubitati ipsorum ministri, cum tales beatus Franciscus, dicti Ordinis institutor, eos esse intendisset, quoadusque praefata Sedes, in cuius arbitrio consistebat, aliud alio respectu ordinare statuisset, essent et perpetuo forent, differentes a praedictis ministris solo nomine, eosque, qui dictis vicariis oboedirent, secundum dictae Sedis determinationem, eorum Regulae et precipue in ea parte, ubi erat: « Praecipio firmiter fratribus universis, ut oboediant suis ministris », plene et integre satisfacere, auctoritate et scientia praedictis declaramus et decernimus quod, donec aliter super praemissis per praefatam Sedem ordinatum fuerit, fratres capuccini praedicti eorum vicariis, prout de vicariis « familiae » per dictum Pium praedecessorem, ut praefertur, statutum fuerat, oboediendo, plene et integre praefatae Regulae satisfaciant.

14. Quocirca universis et singulis venerabilibus fratribus nostris patriarchis, archiepiscopis et episcopis, necnon dilectis filiis abbatibus, prioribus et aliis personis in dignitate ecclesiastica constitutis, per apostolica scrip-

12. Pod hrozbou trestu exkomunikace nastupující bez vyhlášení od chvíle provinění přísně zakazujeme, aby jakákoli osoba jakéhokoli stavu nosila hábit, který mají ve zvyku oblékat zmínění bratři, pokud nebude podřízen pod poslušnost a vládu uvedeného tehdy činného generálního vikáře.

13. Přidržíme se také rozhodnutí v této věci papeže Pia II., rovněž našeho předchůdce, který tehdy vyložil a prohlásil ve prospěch rodiny observance, že když Apoštolský stolec rozhodl a vyhlásil, po důkladném spravedlivém a svatém zvažování, že generální ministr bude jeden pro celý Řád, a že místo provinčních ministrů budou provinční vikáři, tito vikáři, kteří vládli a které bratři poslouchali mocí svých slibů, byli a vždy zůstanou jejich praví a bezpeční ministři chápaní v tom smyslu, jak je zamýšlel Zakladatel Řádu blažený František, dokud by tentýž Apoštolský stolec, jakožto soudce v této věci, neurčil, že to bude uspořádáno jinak; a že se takoví vikáři liší od ministrů pouze názvem; a že ti kteří poslouchají takové vikáře podle rozhodnutí uvedeného Stolce, plně a dokonale zachovávají Řeholi, zvláště pak tu část, kde čteme: "Přísně nařizují všem bratřím, aby poslouchali své ministry". Prohlašujeme a vyhlašujeme s výše uvedenou autoritou a vědomím, že dokud sám Apoštolský stolec nerozhodne v této věci jinak, uvedení bratří kapucíni když poslouchají své vikáře, plně a dokonale uspokojují požadavek Řehole, jako to platí i o vikářích z »rodiny« (konventuálů), v návaznosti na rozhodnutí našeho uvedeného předchůdce Pia II, o němž byla řeč.⁶

14. Tímto apoštolským spisem dále nařizujeme všem jednotlivým ctihodným našim bratřím patriarchům, arcibiskupům a biskupům, a milovaným synům opatům, převorům a jiným osobám usta-